

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

บทคัดย่อ
ของ
สนธยา บุญไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2548

29 กอ 2548

สนธยา บุญไทย. (2548). *สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. ปรินุณยานิพนธ์วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณ นาวากาญจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 380 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ .90 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

STATE AND NEEDS FOR RECREATIONAL ACTIVITY OF LOWER
SECONDARY SCHOOLS STUDENT IN BANGKOK REGION 2

AN ABSTRACT
BY
SONTHAYA BOONTHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2005

Sonthaya Boonthai. (2005). States and Needs for Recreational Activities of Lower Secondary School Students in Bangkok Educational Service Area 2. Master's Thesis, M.Sc. (Recreational Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot. Advisor Committee: Asst. Prof. Chairaje Saiphant, and Asst. Prof. Dr. Arom Nawagarn.

The purposes of this research were to study the state and needs for recreational activities of lower secondary school students in Bangkok Educational Service Area 2. The sample used in this research were 380 lower secondary school students in Bangkok Educational Service Area 2, in Academic Year 2004, derived through the Multi-Stage Random Sampling. The instrument used in collecting the data was the questionnaire constructed by the researcher with the reliability of .90. The statistics used in analyzing the data were percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, F-test, and LSD (Least Significant Difference's Method)

The research findings were summarized as follows:

1. The lower secondary school students had opinions on the state of recreational activities in the aspects of operations; service personnel; location, equipment and facilities; as a whole and in individual aspects at the moderate level, and had opinions on the needs of recreational activities in the aspects of operations; service personnel; location, equipment and facilities; as a whole and in individual aspects at the high level.
2. The lower secondary school students with different genders had opinions on the state and needs of recreational activities as a whole and in individual aspects with statistically significant difference at the .05 level.
3. The lower secondary school students with different class levels had opinions on the state of recreational activities as a whole and in individual aspects with statistically significant difference at the .05 level, and on the needs for recreational activities as a whole and in individual aspects with no difference.

4. The lower secondary school students with parents having different occupations had opinions on the state of recreational activities as a whole and in individual aspects with statistically significant difference at the .05 level, and on the recreational activities as a whole and in individual aspects with no difference.

5. The low secondary school students with parents having different incomes had opinions on the state of and needs for recreational activities as a whole and in individual aspects with no difference .

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

ปริญญานิพนธ์
ของ
สนธยา บุญไทย

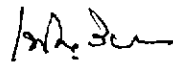
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ของ
นายสนธยา บุญไทย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

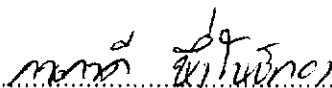
..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโจจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณีนาวาภาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณีนาวาภาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง ซึ่งเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีมาตลอด ด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายวิมล เตากล้า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนก หงษ์ทองคำ ดร. คงศักดิ์ เจริญรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนจันทน์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 โรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตลอดจนนักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาถึงพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนมา ตลอดทั้งเพื่อน พี่ น้อง ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด และผู้ที่คอยในกำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยมีความมานะ พยายาม อดทน จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

สนธยา บุญไทย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	10
แนวคิดและทฤษฎีการเล่น	13
ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ	16
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ	20
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ	23
ประวัติและข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	26
สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
งานวิจัยในต่างประเทศ	31
งานวิจัยภายในประเทศ	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย 38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	41
การหาคุณภาพเครื่องมือ	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 79
บทย่อ	79
ความมุ่งหมายของการวิจัย	79
สมมติฐานในการวิจัย	79
วิธีดำเนินการวิจัย	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การหาคุณภาพเครื่องมือ	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	89
ข้อเสนอแนะทั่วไป	89
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	99
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	101
ประวัติย่อผู้วิจัย	108

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนเป็นประชากรที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นเรียน	39
2	จำนวนนักเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3	ค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของ ผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน	46
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน	48
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ เป็นรายชื่อ	49
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้ บริการ เป็นรายชื่อ	50
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นรายชื่อ	51
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ เป็นรายชื่อ	53

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ เป็นรายชื่อ	55
10	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นรายชื่อ	56
11	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นรายชื่อ	57
12	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ	58
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	60
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน	61

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกตาม ระดับชั้น	62
16	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตาม ระดับชั้น	63
17	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามระดับชั้น	64
18	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตาม ระดับชั้น	65
19	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม จำแนกตามระดับชั้น	66
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง	68
22 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง	69
23 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	70
24 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง	71
25 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ กิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	72
26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามรายได้ของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน	73
27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	74

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

28	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น
โดยรวมและรายด้าน	75
29	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอาชีพ
ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	76
30	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามรายได้
ของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน	77

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทุกคนยอมรับว่าสังคมไทย ณ วันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมและก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ปัญหามากมายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางด้านจิตใจและจริยธรรม สังคมให้ความสำคัญกับวัตถุและเทคโนโลยีจนลืมความสุขที่แท้จริงของชีวิต ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อเยาวชนที่เป็นตัวแทนในการพัฒนาประเทศในภายภาคหน้า ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมทางสังคม รัฐบาลจึงต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนให้ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติให้ได้

นายกรัฐมนตรีนเรนทรวิจิตร (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) กล่าวถึงการพัฒนาสังคมในปัจจุบันที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาสมองของเยาวชนไว้ดังนี้ เด็กต้องได้รับการพัฒนา Intelligence Quotient (IQ) คือ เซวรณ์ปัญญา เด็กต้องถูกสร้างด้วย Emotional Quotient (EQ) คือ ความสามารถทางอารมณ์ โดยการวาดรูปสวย ๆ การแสดงละคร มีดนตรีหยาบในทางความคิด การสร้างกีฬา การเล่นเกมกีฬา สร้างศิลปวัฒนธรรม การแสดงออก ขบถของคนเป็นสิ่งที่ต้องควบคู่ไปกับการสร้างเซวรณ์ปัญญา ไม่ใช่เน้นแต่ IQ ปรากฏว่าเด็กในสมัยนี้เป็นเด็กที่ถูกพัฒนาโดย IQ มากกว่า EQ (ทักษิณ ชินวัตร. 2547)

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่าการพัฒนาคนหรือเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลาย ๆ ด้านด้วยกัน คือ ทางด้านร่างกาย สังคม และสติปัญญา ปัจจัยที่จะนำมาสนับสนุนการพัฒนาดังกล่าว คือ การใช้กิจกรรมนันทนาการ (กรมพลศึกษา. 2532: 1) โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบันได้ เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมาก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชรา การมุ่งสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรให้มีบุคลิกภาพ มีสุขภาพและอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ย่อมทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตทำประโยชน์และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จรรยาพร ธรณินทร์ (2533: 370) ได้ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพชีวิตว่าการกีฬาและนันทนาการสามารถพัฒนาคุณภาพได้ในด้านสุขภาพ บุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย และช่วยพัฒนาเยาวชนและเด็กได้ดังนี้

1. สามารถแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. มีค่านิยมที่ดี
4. มีเหตุผล เชิงจริยธรรม
5. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์
6. มีสุขภาพและสมรรถภาพที่มี
7. มีความคาดหวังในอนาคต

กิจกรรมนันทนาการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมที่ทำอาจแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความสำนึก ความชอบ และแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวของบุคคลนั้น (Self – Motivation Desired) ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่เยาวชนเลือกกระทำนั้น ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมในแต่ละวันเยาวชนมีเวลาว่างหลังจากการเรียน การทำกิจวัตรประจำวัน และช่วยเหลืองานบ้าน ถ้าหากไม่ได้รับการฝึกฝนให้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์แล้ว เยาวชนเหล่านั้นอาจใช้เวลาว่างไปในทางที่ผิด ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่อไป เราต้องส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพราะนันทนาการ คือ กิจกรรมส่วนบุคคลและส่วนรวมในช่วงเวลาว่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม เช่น ช่วยให้คนมีความสุขสนุกสนาน มีสุขภาพจิตดี ป้องกันปัญหาอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็ก ช่วยส่งเสริมและพัฒนามนุษยสัมพันธ์ ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ช่างให้เป็นคนรู้จักสงวนทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อประโยชน์ในการสร้างศักยภาพของแต่ละบุคคลให้สูงขึ้น

จากการสำรวจของผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติหน้าที่สารวัตรนักเรียน กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 บางส่วนมักจะชอบที่จะไปจับกลุ่มกันเข้าไปในสาธารณะสถานต่าง ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ สวนสาธารณะ ตู้เกมส์ คาราโอเกะ ตลอดจนอยู่ในแหล่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งสถานที่ดังกล่าวอาจเป็นมูลเหตุจูงใจ ให้นักเรียนไปใช้เวลาว่างหลังจากเสร็จภารกิจจากการเรียนแล้วไป ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพและวัย เช่น หลบหนีการเรียน เที่ยวเตร่ตามศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ จับกลุ่มมั่วสุม ก่อความเดือดร้อนรำคาญ การพนัน เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด ก่อเหตุทะเลาะวิวาท หมกมุ่นในสื่อลามกอนาจาร การประพฤติดนไปในทำนองชั่วช้า พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ พฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อนักเรียน

โดยตรงและผู้รอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดทั้งสถานศึกษา รวมไปถึงอนาคตของชาติ หากเยาวชนในชาติไม่มีคุณภาพ (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2547)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายปกครอง และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การบริหารจัดการโครงการนันทนาการยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สำหรับผู้ที่ทำการวิจัยและผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีขอบเขตการวิจัยค้นคว้ามดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 61,384 คน ใน 36 โรงเรียน (เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตที่ 2. 2546)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 61,384 คน แล้วเทียบจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการจับฉลากจำนวนโรงเรียน 10 โรง จากโรงเรียน 36 โรง แล้วกำหนดสัดส่วนนักเรียนจากจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียนทั้ง 10 โรง ตามระดับชั้น
2. เลือกจำนวนนักเรียนชายและหญิงตามสัดส่วนนักเรียนในแต่ละระดับชั้นและแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 ระดับชั้นปี
- 3.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง
- 3.1.4 รายได้ของนักเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง ภาวะหรือปรากฏการณ์ที่เป็นจริงอยู่เป็นประจำในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยสภาพต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ

2. ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน จนรู้สึกมีความสุขขึ้น

3. กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภาระกิจประจำ โดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขขึ้นกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ โดยแบ่งกลุ่มกิจกรรมนันทนาการ

4. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

5. เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 หมายถึง กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษาเดิม) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 36 โรงเรียน

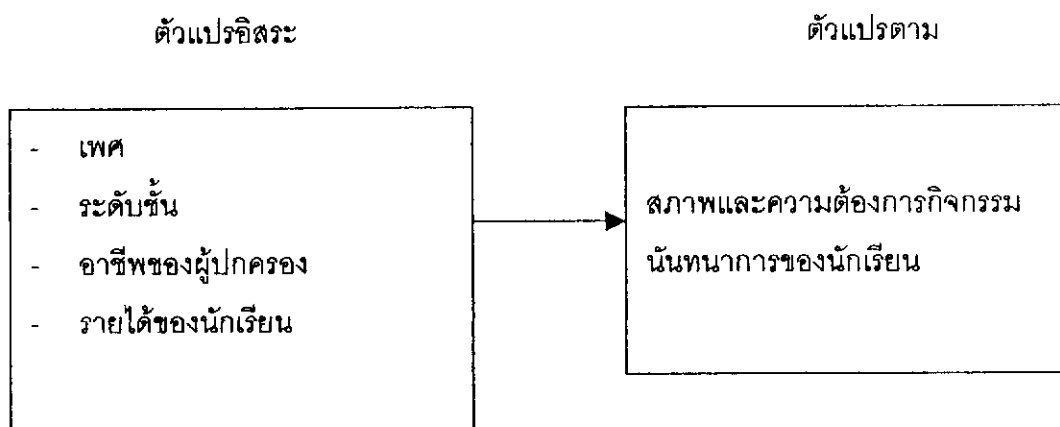
6. เพศ หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

7. ระดับชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นปีของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

8. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ที่ดูแลรับผิดชอบและอุปการะนักเรียน ได้แก่ อาชีพรับราชการ รับจ้าง และค้าขาย

9. รายได้ของนักเรียน หมายถึง เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองสำหรับปัจจัยส่วนตัวของนักเรียนต่อเดือนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 1,000 บาท/เดือน 1,001-2,000 บาท/เดือน 2,001-3,000 บาท/เดือน และมากกว่า 3,000 บาท/เดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ
3. แนวคิดและทฤษฎีการเล่น
4. ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ
5. ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
6. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
7. ประวัติและข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
8. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความต้องการอันเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานนั้นมากมายแต่ในที่นี้จะ ได้นำเอาแนวความคิดของท่านที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งที่ทำให้เกิดความ ต้องการมากล่าวดังนี้

1. แนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow) ตามทฤษฎีของมาสโลว์เป็นแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเหล่านี้หากได้รับการตอบสนองก็จะช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานได้ ความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์แบ่งเป็น 5 ชั้น คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการแห่งชีวิตทั่วไป เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ฯลฯ ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่ทำให้ มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ ทางพุทธศาสนายอมรับหลักการของความ ต้องการเช่นนี้ เช่น ปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต

อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่อย่างไรก็ตามในทางชีววิทยายังมีความต้องการอื่น ๆ อีก ทั้งมีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ เช่น กามารมณ์ เพื่อการสืบพันธุ์ ความกระหายน้ำ การพักผ่อน การนอน เป็นต้น

1.2 ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Safety Needs or Need For Security) มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในการดำรงชีวิต ความล้มเหลวในชีวิตมนุษย์อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะ เช่น การสูญเสียตำแหน่งการงาน ขาดทรัพย์สินเงินทอง มนุษย์จึงเกิดความมั่นคงปลอดภัย และหลักประกันในชีวิตที่แตกต่างกันต่อไป เช่น การมีอาชีพที่มั่นคง และแน่นอน มีการออมทรัพย์และสะสมทรัพย์ ตลอดจนมีการต่าง ๆ เพื่อให้ห่างจากภัยอันตราย ความเจ็บปวด โรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

1.3 ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วม (Belonging and Love Needs) มนุษย์เป็นสัตว์สังคมในวันหนึ่ง ๆ เราต้องมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น น้อยคนนักที่จะใช้ชีวิตหรือทำงานอย่างโดดเดี่ยว เราจะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม กลุ่มในการทำงาน การผูกพันสมาคมอื่นจึงเป็นลักษณะและความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ปรารถนาที่จะได้รับความรักและความเอาอกเอาใจใส่ บุคคลที่ใกล้ชิดหรือผู้ที่รู้จักมักคุ้น มนุษย์มักไม่ประพฤติตนนอกกลุ่มนอกทางที่สังคมทั่วไปปฏิบัติ อันจะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดจากวงกลมสมาคม มนุษย์มีความต้องการเป็นกลุ่มหนึ่งของสังคม ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่และจะต้องละเว้น การกระทำอันขัดต่อระเบียบปฏิบัติของกลุ่ม

1.4 ความต้องการความยกย่องนับถือ (Esteem Needs) มนุษย์ทุกคนต้องการให้ผู้อื่นเอาใจใส่ เห็นความสำคัญของตนและยกย่องให้เกียรติ เรามักจะคิดถึงตนเองในด้านดีไว้ก่อน และปรารถนาให้ผู้อื่นคิดถึงตัวเราในด้านดีด้วย จะเห็นได้ง่าย ๆ เช่น เด็กซึ่งเคยเป็นลูกคนเดียวของบิดามารดา เมื่อน้องเพิ่มขึ้นมาอีกคนหนึ่ง ครอบครัว บิดามารดาหันไปสนใจแต่น้องคนใหม่ เด็กคนนั้นจะหาทางทำให้ตนมีความสำคัญขึ้นมาในสายตาของพ่อแม่ เช่น ร้องไห้กวน หรือคอยรังแกน้อง ผู้ที่บรรลุความต้องการในขั้นนี้จะมีความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง มีกำลังใจตลอดจนรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม ความต้องการยกย่องนับถือ บางครั้งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแปลก ๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจของบุคคลอื่น

1.5 ความต้องการความสมหวังในตนเอง (Need for Self Actualization) เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนชอบหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่เขาเป็นอยู่ขณะนั้น เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งความต้องการขั้นต้นจะต้องได้รับการบำบัดเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการขั้นนั้นขึ้น

อรุณ รักรธรรม (2527: 67) ได้อธิบายถึงความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่า เพราะความต้องการนี้เองที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคน ซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์เพื่อจะได้นำไปลดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534: 166) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปของความต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierachy Theory) เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow เขาปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้น เป็นทฤษฎี อี อาร์ จี ของอัลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory Alderfer) ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. ความต้องการอยู่รอด (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาในข้อนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัว และบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอร์เฟอร์ (Social Need Alderfer) ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มาก เพราะมนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่นั้นมีความจำเป็น

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงความปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อความต้องการทางด้านนี้เกิดการสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ทำให้มีความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุของความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกตัวเองมีค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้ง 3 จะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ กล่าวถึงความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้

พระยาอนุমানราชธนหรือนามปากกา "เสฐียรโกเศศ" ได้บัญญัติศัพท์ "นันทนาการ" ในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นคำสนธิระหว่าง "นันท" กับ "อาการ" เรียกว่า นันทนาการ หมายถึงอาการที่สนุกสนาน ร่าเริง ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมของคนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แล้วเกิดความสุข สนุกสนาน ร่าเริง แทนคำว่า "สันทนาการ" ซึ่งมีมานานแล้ว (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 13)

"นันทนาการ" ซึ่งเป็นคำที่ได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาศาสตร์ว่ามีความหมายตรงตามลักษณะวิชา ลักษณะกิจกรรมมากกว่า "สันทนาการ" ซึ่งเป็นคำเดิม

นันทนาการ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Recreation ซึ่งมาจากศัพท์ คือ Re และ Create แปลว่า สร้างขึ้นมาใหม่ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมพลังงานขึ้นมาใหม่ อีกนัยหนึ่ง นันทนาการ ซึ่งในภาษาอังกฤษ คือ Recreation มีรากศัพท์จากภาษากรีก คือ Re-Cre-Are ซึ่งหมายถึง กิจกรรมของเยาวชนและผู้ใหญ่ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2533: 10-12)

อย่างไรก็ตาม คำว่า "นันทนาการ" นั้น ยังไม่เป็นที่นิยมใช้แต่ประการใด คงใช้คำว่า "สันทนาการ" กันอยู่ไปอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปี พ.ศ. 2518 ในหลักสูตรมีการบังคับเนื้อหาวิชา "นันทนาการ" ให้มีเรียนด้วย คำนี้จึงเริ่มใช้กันอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก (คณิต เขียววิชัย. 2529: 13)

นันทนาการ หรือสันทนาการ คือ คำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน ในปัจจุบันคำทั้งสองคำยังคงใช้ทั้งในทางวิชาการ ทางราชการ และสังคมทั่วไป

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 17) กล่าวถึงนันทนาการว่า ความหมาย "นันทนาการ" ตามคำศัพท์ (Terminology) เน้นเรื่องกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ และเพลิดเพลินใจจากกิจกรรมนั้น เป็นหลักสำคัญในการพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนันทนาการหรือไม่

ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 21) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำได้ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขสดชื่นกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมในความหมายที่ 1 หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือการสร้างพลังขึ้นมาใหม่ (Re + Fresh, Re + Creation) การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปแล้วเปลี่ยนแปลงเป็นพลังงาน โดยแรงขับภายใน จะทำให้เขาต้องใช้พลังงานในรูปแบบของการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดการเหนื่อย เมื่อยล้า จึงต้องการนันทนาการเพื่อสร้างพลังขึ้นมาใหม่ หรือสร้างความสดชื่นอีกครั้งหนึ่ง

ในความหมายที่ 2 หมายถึง กิจกรรม (Activities) กล่าวคือ การที่บุคคลหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลพัฒนาอารมณ์ สนุกสนานและ/หรือสุขสงบ

ในความหมายที่ 3 หมายถึง กระบวนการ (Process) กล่าวคือ นันทนาการเป็นกระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เป็นสื่อ

ในความหมายที่ 4 หมายถึง สวัสดิการสังคม (Social Welfare) นันทนาการ คือ สถาบันทางสังคม สวัสดิการทางสังคม ซึ่งรัฐบาลและฝ่ายบริหารท้องถิ่นจะต้องมีหน้าที่จัดให้บริการแก่ชุมชนเพื่อสร้างบรรยากาศของเมืองให้น่าอยู่ มีความอบอุ่นใจ

รังสฤษฎ์ เสริฐมิชัย (2534: 3) ได้ให้ความหมายของ นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง โดยความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับและได้รับความพึงพอใจ เพลิดเพลินจากกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้กิจกรรมที่กระทำได้พึงประสงค์ของสังคม ไม่เป็นไปในทางอบายมุข

คณิต เขียววิชัย (2529: 14) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมโดยสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่พึงงามของสังคมนั้น ๆ

บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) กล่าวไว้ว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำหรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ และการเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือน้อยลง กลายเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมที่จะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 17) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ ในหนังสือโปรแกรม นันทนาการ (Recreation Program) ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง และได้รับผลความพึงพอใจเป็นรายบุคคลและเป็นแรงจูงใจเนื่องจากกิจกรรมนั้น ๆ โดยตรง

ไวแนนส์ (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2528: 16; อ้างอิงจาก Winans) ได้ให้คำจำกัดความของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ในทางความต้องการและความสนใจ ในอันที่จะแสวงหาความพึงพอใจในเวลาว่าง

กราเซีย (บรรจง คณะวรรณ. 2531: 32; อ้างอิงจาก Grazia) กล่าวว่า นันทนาการ คือ การทำงานขณะพักของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อสร้างพลังงานสำหรับทำงานหนักต่อไป

ไวส์คอฟ (บรรจง คณะวรรณ. 2531: 32; อ้างอิงจาก Waiskopf) กล่าวว่า นันทนาการ มีหลายรูปแบบทั้งประเภทต้องการเข้าร่วมเล่นร่วมทำหรือร่วมนั่งฟัง นั่งดู นั่งคิด และความสนใจ ความต้องการ อายุ ร่างกาย สถิติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าร่วม และการเปลี่ยนแปลงอยู่

แนวคิดและทฤษฎีการเล่น

บัทเลอร์ (สมบัติ กาญจนกิจ; และ ดำรัส ดาราศักดิ์. 2520: 2; อ้างอิงจาก Butler) ให้ความหมายว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ตรงกันข้ามกับการทำงาน นันทนาการแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน จะแปรผันไปตามรสนิยม เวลา อายุ และความต้องการของแต่ละบุคคล

เนื่องจากการเล่น กิจกรรมเวลาว่าง และนันทนาการ มีความสัมพันธ์ในด้านทฤษฎีและองค์ประกอบ จึงจำเป็นต้องศึกษาพื้นฐานทฤษฎีของคำดังกล่าวข้างต้นดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 25-27)

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า งานวิจัยที่ว่าด้วยทฤษฎีการเล่นของนักจิตวิทยา นักโบราณคดี นักสังคมวิทยา และนักการศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีพลังงานส่วนเกิน (Surplus Energy Theory) กล่าวว่า การเล่นเกิดจากความต้องการหรือมีแรงจูงใจที่จะใช้พลังงานส่วนเกินของคนหรือสัตว์ที่นอกเหนือจากการใช้พลังงานเพื่อการอยู่รอดหรือยังชีพ โดยสรุปคือ การเล่นเป็นการใช้พลังงานที่สะสมไว้ในร่างกาย กระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตของร่างกาย
2. ทฤษฎีนันทนาการ (Recreation Theory) กล่าวว่า การเล่นช่วยส่งเสริมวิถีทางของบุคคลในช่วงเวลาว่าง ร่วมกิจกรรมตรงกับความเป็นจริง ทำให้บุคคลสดชื่นกระชุ่มกระชวย เสริมสร้างพลังงานเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ และเสริมสร้างประสบการณ์และคุณภาพชีวิต
3. ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinct - Practice Theory) กล่าวว่า การเล่นเป็นพฤติกรรมของคนและสัตว์ ในการเตรียมตัวหรือสัญชาตญาณเพื่อความอยู่รอด โดยการฝึกหัดปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ดังนั้นคนเราควรจะมีการเล่นใน 4 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การเล่นแบบต่อสู้ ได้แก่ การเล่นเพื่อล่า การประกวดแข่งขัน 2) การเล่นแบบความรักเป็นกิจกรรมที่สุภาพ 3) การเล่นแบบเลียนแบบและละคร 4) การเล่นแบบสังคม เช่น การเล่นเลียนแบบของเด็กในบทบาทของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการเล่นเตรียมตัวที่เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งที่จะปรับตัวอยู่ในสังคม

4. ทฤษฎีระบายอารมณ์ (Catharsis Theory) กล่าวว่า การเล่นเป็นการระบายออกทางอารมณ์ ซึ่งเปรียบเทียบเสมือนเครื่องรักษาความปลอดภัยของระบบประสาท เป็นการจำลองเลียนแบบประสบการณ์ในอารมณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบของการเล่นเพื่อพัฒนาจิตใจและเป็นการใช้พลังงานส่วนเกินเพื่อการเล่นได้

5. ทฤษฎีการลอกเลียนแบบ (Imitation Theory) กล่าวว่า การเล่นเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของมนุษย์จากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จากสัตว์เป็นมนุษย์ ดังนั้นการเล่นจากพฤติกรรมที่ต้องยังชีพ เช่น การตกปลาล่าสัตว์ พายเรือ ตั้งค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมที่ลอกเลียนแบบคนรุ่นก่อนที่สืบทอดกันมาจากรบรรพบุรุษ

6. ทฤษฎีการผ่อนคลายความตึงเครียด (Relaxation Theory) กล่าวว่า การเล่นก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด เนื่องจากสังคมพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมทำให้คนเราได้รับอิทธิพลความตึงเครียด ความวิตกกังวลสูง

7. ทฤษฎีการแสดงออกแห่งตน (Self - Expression Theory) กล่าวว่า ปกติมนุษย์ต้องการการเคลื่อนไหวใช้พลังงานเสมอ การแสดงออกในเรื่องของความสามารถทักษะทั้งทางด้านสรีระและกายวิภาคระดับทางสมรรถภาพทางกาย สิ่งแวดล้อม และสังคม การเล่นจะช่วยตอบสนองการแสดงออกทางด้านทัศนคติและนิสัย ทฤษฎีการเล่นเป็นการช่วยเสริมการณใหม่ ช่วยเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความมั่นคงและปลอดภัย ตลอดจนการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น ๆ

8. ทฤษฎีสังคมประสานสัมพันธ์ (Social Contact Theory) กล่าวว่า การเล่นเป็นกิจกรรมทางสังคมของมนุษย์ที่จะช่วยผสมผสานสังคม ตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด คือ ครอบครัวชุมชน และสังคมต้องการเล่นเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายของสังคมในวิถีชีวิตวัฒนธรรม อารยธรรม การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล การเคารพสิทธิรู้หน้าที่ความรับผิดชอบ

9. ทฤษฎีการบุกเบิกสร้างสรรค์ (Creative Exploration Theory) กล่าวว่า การเล่นเป็นพฤติกรรมการค้นคว้าสิ่งเร้า – กระตุ้น ซึ่งเป็นแรงขับทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้คนเราต้องการความตื่นเต้น ทำหาย ความพอใจ เช่น กิจกรรมเสี่ยงภัย ล่องแก่ง เครื่องร่อน ดำน้ำ ซึ่งช่วยให้คนเราบรรลุถึงความรู้สึกต้องการความสำเร็จขั้นสูงสุด (Self – Actualization)

10. ทฤษฎีทดสอบความสามารถ (Competence - Efficiency) กล่าวว่า การเล่นเป็นแรงจูงใจจากการที่ผู้เล่นต้องการทดสอบความสามารถของตนเอง โดยการแก้ปัญหาและแสวงหาสัมฤทธิ์ผลและควบคุมสถานการณ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้วิธีการทดลอง สังเกต ซึ่งก่อให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ

สมบัติ กาญจนกิจ; และ ดำรัส ดาราศักดิ์ (2520: 2) กล่าวว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์เลือกปฏิบัติด้วยความพอใจในเวลาว่างระหว่างชั่วโมงหยุดเรียน หรือเวลาพักทำงาน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นต้องยินดีเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และพึงพอใจโดยปราศจากผลตอบแทนใด

ฟินเลย์ (จันทร ผ่องศรี . 2525: 14-15; อ้างอิงจาก Finley) กล่าวว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬา การฟังและเล่นดนตรี การเล่นละคร รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุขและความยินดีของชีวิต

เวลาว่าง (Leisure Time) เวลาว่างเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการ เวลาว่าง (Leisure Time) มาจากภาษาลาตินว่า Leicere แปลว่า to be permitted ในภาษาอังกฤษ มีความหมายว่า ได้รับอนุญาต อีสระจากการงาน หน้าที่ และการทำงานประจำ ได้มีผู้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้เป็นแนวทางการศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

แนช (จันทร ธาณรัตน์. 2528: 16; อ้างอิงจาก Nash) กล่าวว่า เวลาว่าง (Leisure) หมายถึง เวลาที่ว่าง (Free Time) จากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ทั้งหมด อาทิเช่น ว่างจากงานประจำ เวลานอนหลับและเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน ส่วนนันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาว่างนั้นเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงาม จากการเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ถ้าเด็กเรียกกิจกรรมนั้นว่าการเล่น (Play) ถ้าหากเป็นคนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ ก็เรียกเป็นกิจกรรมนันทนาการ

ฟิตเจอร์ราลด์ (จันทร ผ่องศรี. 2525: 12; อ้างอิงจาก Fitjerald) กล่าวว่า เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่เหลือจากงาน

โธมัส (จันทร ผ่องศรี . 2525: 12; อ้างอิงจาก Thomas) กล่าวว่า เวลาว่าง คือ เวลาที่มีอิสระ พอดีใจที่เลือกทำสิ่งใดตามความต้องการ

ไบรท์บิลล์ (จันทร ผ่องศรี . 2525: 12; อ้างอิงจาก Brightbill) กล่าวว่า เวลาว่างคือ เวลาที่พ้นจากเวลาที่กำหนดในชีวิตประจำวัน และสามารถนำเวลาดังกล่าวสำหรับพักผ่อนและทำกิจกรรมนันทนาการได้

ดังนั้น จึงใคร่ขอสรุปแนวความคิดในเรื่องความหมายของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำในเวลาที่ตนเองว่างจากภาระกิจงานประจำด้วยความสมัครใจและพึงพอใจ กิจกรรมที่ทำไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และกฎหมายบ้านเมือง กิจกรรมที่ทำได้ พัฒนาประสบการณ์ และคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคมเมือง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสุขภาพ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง ทำให้ลด

ความเครียด คลายความเมื่อยล้า สร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่ และเป็นการเพิ่มทักษะให้มีความชำนาญมากขึ้น

ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

ซูซีพ เยาวพัฒน์ (2543: 26) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการพอสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง กิจกรรมนันทนาการทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งทางกายและจิตใจ

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น

3. ประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมนันทนาการก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวในการทำงานร่วมกัน

บรรจง คณะวรรณ (2531: 33 –34) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการคือ

1. ทำให้มีความสุขและความเพลิดเพลินสบายใจ

2. สร้างความพอใจ

3. ทำให้ชีวิตพัฒนาไปอย่างมีดุลย์

4. ช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างมากมายในสังคม

5. ช่วยส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันสูง ซึ่งทำให้ชีวิตมีค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. เป็นการช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ไม่เห็นแก่ตัว เชื้อเพื่อเผื่อแผ่ มานะพยายาม สมบัติ กาญจนกิจ; และ ดำรัส ดาราศักดิ์ (2520) ได้สรุปถึงประโยชน์และคุณค่าของ

นันทนาการไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยให้ผู้คลและชุมชนได้รับความสนุกสนานมีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ช่วยให้ผู้คลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต

3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นับเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภท

ต่าง ๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ไว้

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่คนในชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้เรื่องของหน้าที่รับผิดชอบ คุณค่าทางสังคมและเสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม มีน้ำใจให้บริการอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของชาติ

5. ส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งสุขสนุกสนานและความสุขสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใสและช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การละเล่นพื้นเมือง วิถีชีวิตประเพณีบ้านเมือง ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะคิดและความซาบซึ้ง อันก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมืองมีกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไต่เขา เป็นต้น ผู้ที่ได้เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้งและสามารถช่วยดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ อันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชาติของโลก

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา นันทนาการเพื่อการบำบัด เป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนไข้ทั้งด้านร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรก ประเภทประดิษฐ์สร้างสรรค์ และเป็นการช่วยเสริมความหวังความคิดและการใช้เวลาว่างแก่คนไข้ ซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมประเภทกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย ส่วนกิจกรรมนันทนาการทางสังคมจะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจของคนไข้

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออกและละลายพฤติกรรมของกลุ่มสอนคุณค่าสังคมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ลดความเห็นแก่ตัว ทำให้มีความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการตอบแทนให้กำลังใจ ในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

จรรยาพร ธรณินทร์ (2533: 370) ได้สนับสนุนว่า การกีฬาและนันทนาการ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ในด้านสุขภาพ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย และช่วยพัฒนาเยาวชนและเด็กได้ดังนี้คือ 1) สามารถแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) มีค่านิยมที่ดี 4) มีเหตุผลเชิงจริยธรรม 5) มีความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ 6) มีสุขภาพและสมรรถภาพดี และ 7) มีความคาดหวังในอนาคต

นอกจากนี้ ประเวศ วะสี (2529) ได้สรุปสังคมที่มีคุณภาพมีความสุขในการทำงานด้วยกันไว้ว่า บุคคลควรมี 1) มีงานทำมีรายได้ 2) มีความปลอดภัย 3) มีศีลธรรมและจริยธรรม 4) มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี

จากการศึกษาสำรวจจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างของประชากรกรุงเทพมหานคร (ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์; และคนอื่น ๆ. 2523) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย	63.39 %
2. เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย	53.56 %
3. เพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส	53.07 %
4. เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว	43.24 %
5. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน	42.51 %
6. เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	41.28 %
7. เพื่อมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี	32.68 %
8. เพื่อหารายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ	27.76 %

จะเห็นได้ว่า การใช้เวลาว่างของคนกรุงเทพมหานคร เน้นไปในเรื่องของการผ่อนคลายความตึงเครียด สุขภาพกาย สุขภาพจิต และความสุขของครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่จะส่งเสริมให้ชุมชนบรรลุจุดหมายที่มีทุกรูปแบบและหลากหลาย

ไคราส์ (Kraus, 1984) ได้ศึกษาสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตและองค์ประกอบที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนอเมริกัน พอสรุปผลการสำรวจได้ 12 ประการ ดังนี้

1. การยอมรับผู้อื่นและตนเองรวมถึงความมั่นใจในตนเอง
2. ความสัมพันธ์ผลลัพท์คือบุคคลควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์
3. สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตที่ดี
4. มีความรัก ความเข้าใจรวมทั้งความผูกพันเกี่ยวกับชุมชน

5. มีอิสรภาพแห่งตนในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของบุคคลและสังคม
6. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและสังคม
7. มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต
8. มีเศรษฐกิจสละพัด รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง
9. มีกิจกรรมที่ทำท่าย กิจกรรมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
10. มีสถานภาพทางชุมชน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในชุมชน
11. มีความคิดสร้างสรรค์
12. นำกลุ่มและควบคุมสถานการณ์ได้ตลอดจนมีผู้ได้บังคับบา

บัทเลอร์ (Butler, 1959: 14 – 15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการคือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล
3. การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น

ไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น

4. ช่วย让孩子มีความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง

5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน

6. นันทนาการเป็นวิธีการหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการงาน การพักผ่อน ความรักและความเคารพนับถือซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์

✕ ไวส์คอฟ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์, 2527: 80 – 81; อ้างอิงจาก Weiskoff) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพเดิมไว้อีกด้วย นอกจากนี้แล้วปัญหาอื่นที่ทำให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจหรือความวิตกกังวลจะถูกลืมไม่ได้ เมื่อบุคคลนั้นได้เข้ามาอยู่ในกิจกรรมนันทนาการ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มหรือคณะจะให้ผลทางด้านจิตใจมาก โดยเฉพาะด้านเกมกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬา จะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อและระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดีขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมทำงานและรับผิดชอบกัน มีการติดต่อประสานงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าทางนันทนาการ กล่าวโดยสรุป ได้ว่าประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ มีส่วนช่วยพัฒนาตัวบุคคลให้ได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดี บุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์สังคมให้อยู่กันอย่างมีความสุข สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่ดี อันจะเป็นการนำพาสังคมไปสู่ความสงบสุขได้

✕ ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

ปัจจุบันนี้โลกได้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสังคมมีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสารและโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญของเมือง ประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพครอบครัว การครองชีพ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ปัญหาแรงงาน คนว่างงาน ปัญหาโสเภณีเด็ก เวลาว่างที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนวิทยาการและบริการสมัยใหม่ จึงทำให้นันทนาการมีความสำคัญดังนี้คือ (คณิต เขียววิชัย, 2531)

1. ประชากรในสังคม ใช้กิจกรรมเป็นสื่อที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นนันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมดังกล่าว

2. ครอบครัว จัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด ซึ่งในปัจจุบันนี้สภาพภาพของสมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนเมื่อสมัยก่อน ๆ เพราะความจำเป็นในการทำมาหากิน และสภาพแวดล้อมที่ต้องมีการแข่งขันทั้งเวลาและคนอื่น ๆ ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสดูแลปะกัันมากนัก ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศให้อบอุ่นภายในครอบครัว นอกจากนี้กิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย เป็นผลทำให้ภาระของผู้ปกครองครอบครัวน้อยลงไปด้วย

3. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผล ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม มีความขยัน ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม และช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี

4. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้น ช่วยลดปัญหาเรื่องความประพฤติของประชากรลดลงอย่างมากจนกล่าวได้ว่ากิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดีเพราะเมื่อคนในชาติได้เล่น ได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬาให้เขามีสุขภาพดี ไม่ค่อยเจ็บป่วยทำให้รัฐไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเมื่อคนมีความสุข สุขภาพดีได้มีโอกาสผ่อนคลายถึงเครียด ก็จะส่งผลให้เขามีสุขภาพจิตดี ไม่โกรธหรืออาฆาตแค้นก็ย่อมทำให้ การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 59 - 64) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ความสำคัญสำหรับบุคคล โดย

1.1 บุคคลแต่ละคนมีสิทธิที่จะใช้เวลาว่างของคนในการเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

1.2 บุคคลแต่ละคนมีความรับผิดชอบตามกฎหมายในอันที่จะสนับสนุนนันทนาการ โดยการเสียภาษีให้แก่รัฐบาล

1.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบในทางจิตใจหรือทางศีลธรรมในอันที่จะช่วยเหลือสนับสนุนโดยผ่านทางองค์การอาสาสมัครทั้งหลาย

1.4 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความมีความรับผิดชอบที่จะใช้เวลาว่างของตนเพื่อบริการต่อชุมชน

2. ความสำคัญสำหรับครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่ดีย่อมเกิดตั้งแต่เด็ก ดังนั้นบ้านซึ่งมีบิดามารดาเป็นผู้นำนันทนาการคนแรกของเด็ก กิจกรรมต่าง ๆ ที่บิดามารดาทำเป็นการฝึกให้เด็กมีนิสัยหรือทัศนคติที่ดีต่อการใช้เวลาว่างไปในทางที่เกิดประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชน ถ้าบุคคลของครอบครัวมีสุขภาพดีมีความมั่นคง ประเทศชาติก็เป็นปึกแผ่นมั่นคงตามไปด้วย

3. ความสำคัญสำหรับกลุ่มหรือคณะ โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือ เป็นสื่อให้บุคคลได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะทำประโยชน์ให้แก่สังคม

4. ความสำคัญสำหรับชุมชน ชุมชนที่ดีควรจัดให้มีสถานที่บริการทางนันทนาการเพื่อประชาชนนั้น ๆ ได้พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความเครียด ทำให้เขาเพลิดเพลิน มีความสุข ความพอใจในชีวิต พร้อมทั้งจะดิ้นรนเผชิญกับปัญหาชีวิตประจำวันต่อไปอีก

5. ความสำคัญสำหรับประเทศชาติ ชาติจะมั่นคงและพัฒนาไปได้ ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ การเมือง ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากประชาชนพลเมืองมีสุขภาพพลานามัยดี มีสมรรถภาพทางกายและทางใจที่ดี นั่นคือ ทุกคนต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้เวลาพักผ่อนในทางกิจกรรมนันทนาการ

6. ความสำคัญสำหรับนานาชาติ นันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชาติ โดยการเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม วรรณกรรมพื้นเมือง แลกเปลี่ยนความคิด ส่งผลให้ลดความขัดแย้งในปัญหาระหว่างประเทศ ดังเช่น ปัจจุบันได้มีนันทนาการแห่งโลก (World Recreation and Leisure Association : WRLA) ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

เจก ธนะสิริ (2529: 5 - 6) ได้สรุปมูลเหตุเรื่องของการเสื่อมประสิทธิภาพของมนุษย์เนื่องมาจากความเครียดซึ่งเกิดจากการขาดการพักผ่อนและร่างกาย ซึ่งจะพบมากในพวกบ้างาน (Workaholic) ความวิตกกังวลหรือความทุกข์ใจ (Frustration or Sadness) และพลังสะสมตัว (Reserve Power) มีน้อย เพราะขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ความเครียดและความทุกข์นี้สืบเนื่องจากจิตซึ่งประกอบกับพลังสะสมของกายมีน้อย จึงทำให้ประสิทธิภาพเสื่อมถอยลดลง อันทำให้เกิดโรคภัยต่าง ๆ ตามมา เช่น โรคอึดโรย อ่อนแรง โรคเฉื่อยชาทางเพศ โรคปวดหัวไม่รู้สาเหตุ โรคหวัด โรคภูมิแพ้บางชนิด โรคท้องผูกและระบบทางเดินอาหารไม่ปกติ โรคปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ โรคนอนไม่หลับ โรคเบาหวาน โรคเก๊าส์ โรคหอบหืด โรคสมองเสื่อมสภาพ โรคประสาทหลายชนิด โรคไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจและหลอดเลือดแข็งตัวตีบตัน โรคความดันโลหิตต่ำ วัณโรค เมื่อคนเราต้องประสบกับโรคต่าง ๆ เหล่านี้ ประสิทธิภาพต่าง ๆ ในการทำงานก็ต้องลดน้อยลงลงอย่างไม่มีปัญหา

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า นันทนาการมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหน่วยที่เล็กสุดของสังคม ในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลให้มนุษย์สามารถนำพาสถาบันครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติไปสู่สังคมที่มีความสงบสุข

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

การจัดดำเนินการทางนันทนาการนั้น มีความหลากหลายไปตามสภาพแวดล้อมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนปัจจัยในด้านอื่น ๆ ดังนั้นการจัดนันทนาการจึงมีหลาย ประเภทด้วยกัน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38 - 56) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม (Art and Crafts)
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา (Game and Sport)
3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ (Dances)
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนะศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง (Music and Singing)
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events)
12. กิจกรรมนันทนาการ (อ่าน พูด เขียน) (Reading , Speaking and Writing)
13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 48 - 51) ได้จัดประเภทของนันทนาการไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการในครอบครัว (Family Recreation)
2. กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน (School Recreation)
3. กิจกรรมนันทนาการในชุมชน (Community Recreation)
4. กิจกรรมนันทนาการในชนบท (Rural Recreation)
5. กิจกรรมนันทนาการธุรกิจการค้า (Commercial Recreation)
6. กิจกรรมนันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Recreation)
7. กิจกรรมนันทนาการในโรงพยาบาล (Hospital Recreation)

8. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร (Voluntary Recreation)

9. กิจกรรมนันทนาการที่เป็นอาชีพ (Professional Recreation)

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 155 - 173) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ 11 ประเภทดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทฝีมือและศิลปะหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา กรีฑา
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทละครภาพยนตร์
5. กิจกรรมนันทนาการในทางงานอดิเรก
6. กิจกรรมนันทนาการกิจกรรมทางสังคม
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทเดินร่ำ
8. กิจกรรมนันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. กิจกรรมนันทนาการประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. กิจกรรมนันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บรรจง คณะวรรณ (2531: 122-126) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภท แต่การจะนำกิจกรรมใดมาไว้ในโครงการนันทนาการ จำเป็นต้องพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับสมาชิก โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ได้ดังนี้

1. กิจกรรมพลศึกษา เช่น เล่นเกมต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น
 - 1.1 เกมการเล่นแบบผาดโผน
 - 1.2 การเล่นเกมวิ่งหรือเปลี่ยนที่และการประกวด
 - 1.3 เกมเบ็ดเตล็ดพื้นฐาน
 - 1.4 กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี
 - 1.5 เกมน้ำ
2. กิจกรรมกีฬาซึ่งเป็นกีฬาและกรีฑา
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. กิจกรรมทางการเกษตร
5. การสอนงานบ้าน
6. งานประดิษฐ์และงานช่าง

7. งานหัตถกรรม
8. งานศิลปะ
9. กิจกรรมสะสม
10. ถ่ายรูป
11. การซ่อม
12. กิจกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
13. ธุรกิจร้านค้าย่อยต่าง ๆ
14. การแต่งบทกลอน การเขียนเรียงความและนวนิยาย

บัทเลอร์ (Butler, 1959: 237 - 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 10 อย่าง

คือ

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เดินรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา, วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

จากเอกสารที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา จึงพอสรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการแบ่งออกได้เป็น 11 ประเภท คือ

1. นันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
2. นันทนาการประเภทงานอดิเรก
3. นันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน เขียน พูด)
4. กิจกรรมประเภทเกมกีฬา
5. นันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม
6. นันทนาการประเภทการเดินรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
7. นันทนาการประเภทกิจกรรมทางสังคม

8. นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
9. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมกลางแจ้งนอกเมือง
10. กิจกรรมนันทนาการประเภทการแสดงละคร
11. การเล่นเกมเวลาว่างและนันทนาการ

ประวัติและข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา โดยนายปองพล อติเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นว่าสมควรจะดำเนินการให้มีการประกาศกำหนดพื้นที่การศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อจัดเตรียมการบริหารงาน บริหารงานบุคคล และการวางระบบการทำงานให้พร้อมสำหรับการบริหารจัดการทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และประกาศใช้มีผลเป็นกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแผ่นดิน พ.ศ. 2534 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงให้มีเขตกำหนดพื้นที่การศึกษาในระยะเริ่มแรก จำนวน 175 เขต

ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือจำนวนและขอบเขตพื้นที่การศึกษาตามที่กำหนดในประกาศนี้เป็นหลักเตรียมการในการจัดอัตรากำลัง เตรียมการคัดเลือก และฝึกอบรมผู้บริหาร เตรียมจัดการบริหารงานและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการบริหารจัดการทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ เมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 3 เขต ดังต่อไปนี้

เขตที่ 1 พญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา และดินแดง

เขตที่ 2 ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศ และสวนหลวง

เขตที่ 3 บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม

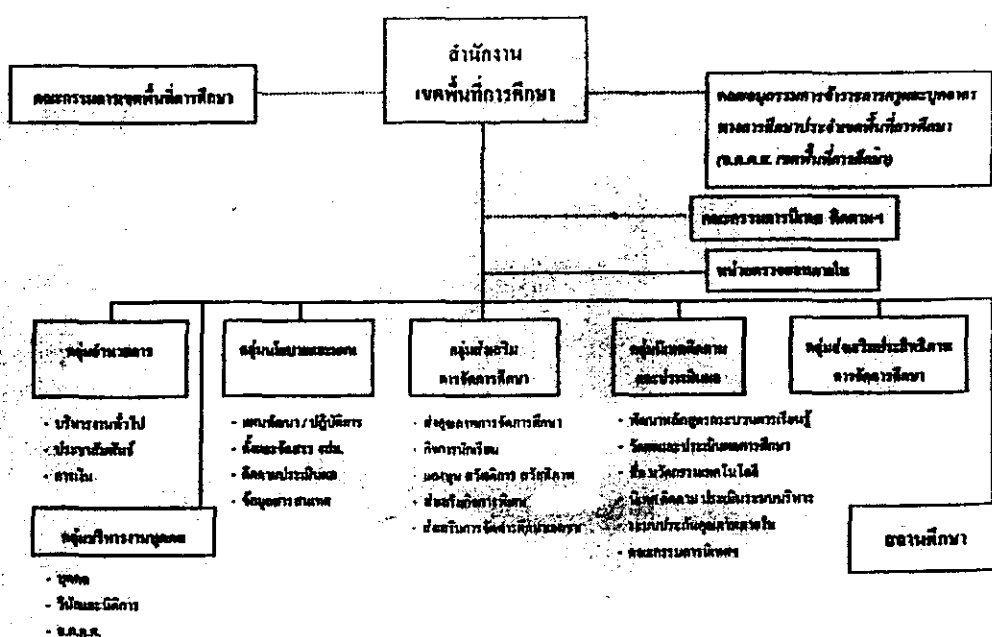
เขตพื้นที่การศึกษา โครงสร้าง อำนาจ และหน้าที่

มาตรา 36 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุ องค์กรชุมชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษาและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการวารการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

กิจกรรมนันทนาการที่จัดให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาแก่นักเรียน โรงเรียนจะจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัดของตัวเองอย่างแท้จริง กิจกรรมนันทนาการเป็น เครื่องมือช่วยอบรมนักเรียนให้รู้จักการปรับตัวดำเนินชีวิตในการเรียน การทำงานร่วมกันกับเพื่อน นักเรียน รู้จักการแบ่งหน้าที่ มีความรับผิดชอบและมีการเสียสละเพื่อส่วนรวม อีกทั้งการฝึกให้รู้จัก การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างเจตคติ พัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และปลูกฝังนิสัยอย่างพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน

การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนไม่ได้เป็นการสอนเนื้อหาและวัดความรู้ แต่เป็น งานที่โรงเรียนต่าง ๆ จะจัดและปลูกฝังนิสัยอันพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน เพื่อ นักเรียนจะได้แสดงออกตามความสนใจ ความถนัด ซึ่งโรงเรียนจะสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการทั้งในและ นอกหลักสูตร ในหลักสูตรกำหนดไว้ในวิชาพลศึกษา ซึ่งมีเพียงสัปดาห์ละ 1 คาบ ส่วนนอก หลักสูตรจัดในรูปแบบของชมรมกิจกรรม กลุ่มความสนใจต่าง ๆ เป็นต้น

จากการศึกษาและสำรวจกิจกรรมนันทนาการที่จัดในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 10 โรงเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนดังนี้

1. กิจกรรมการออกกำลังกาย เกมกีฬา
 - 1.1 การแข่งขันกีฬา
 - 1.2 การแข่งขันกีฬาระหว่างห้องเรียนในระดับชั้นเรียน
 - 1.3 การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม
 - 1.4 การแข่งขันเกมในร่ม เช่น หมากล้อม หมากรุก บิงโก ฯลฯ
 - 1.5 การนำนักเรียนไปชมการแข่งขันกีฬา
 - 1.6 การจัดการเชียร์กีฬา
 - 1.7 การส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
2. กิจกรรมการอ่าน พูด และการเขียน
 - 2.1 การประกวดเรียงความ
 - 2.2 การจัดการโต้วาที
 - 2.3 การจัดการประกวดคำขวัญ
 - 2.4 การตอบปัญหาชิงรางวัล

3. กิจกรรมทางศิลปหัตถกรรม
 - 3.1 การจัดแข่งขันการวาดภาพ
 - 3.2 การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น แก้วอี้ ที่ใส่กระดาษชำระ ฯลฯ
 - 3.3 การเย็บปักถักร้อย
4. กิจกรรมนอกสถานที่
 - 4.1 การออกค่ายพักแรมลูกเสือ ยุวกาชาด
 - 4.2 การนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่
5. กิจกรรมทางสังคม
 - 5.1 การจัดแสดงพระธรรมเทศนา
 - 5.2 การจัดพิธีการในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ
 - 5.3 การจัดประกวดมารยาท
 - 5.4 การบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ
6. กิจกรรมเนื่องในโอกาสพิเศษ
 - 6.1 การจัดงานในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง วันคริสต์มาส ฯลฯ
 - 6.2 การจัดงานประจำปี
 - 6.3 การจัดงานสังสรรค์ประจำภาคเรียน
7. กิจกรรมด้านการแสดงละคร เดินร่ำ และดนตรี
 - 7.1 การจัดแสดงละคร
 - 7.2 การจัดเดินร่ำ ลีลาศ และกิจกรรมเข้าจังหวะ
 - 7.3 การแสดงดนตรี
8. กิจกรรมงานอดิเรก
 - 8.1 การจัดทำสวนครัว สวนดอกไม้
 - 8.2 การประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น ดอกไม้ ของที่ระลึก
 - 8.3 การจัดกิจกรรมสะสมสิ่งของ เช่น การสะสมแสตมป์
9. กิจกรรมด้านอื่น ๆ
 - 9.1 การจัดเสียงตามสาย
 - 9.2 การจัดบริการโทรทัศน์
 - 9.3 การจัดนิทรรศการ เช่น วันสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและชาติศาสนา

นอกจากที่กล่าวมาแล้วทางโรงเรียนยังได้จัดให้มีชมรมต่าง ๆ ที่นักเรียนจะเลือกเข้าร่วมได้ตามความสนใจ ซึ่งมีในโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน ดังนี้

1. ชมรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาการ
 - 1.1 ชมรมภาษาไทย
 - 1.2 ชมรมอังกฤษ
 - 1.3 ชมรมวิทยาศาสตร์
 - 1.4 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - 1.5 คอมพิวเตอร์
2. ชมรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะ
 - 2.1 ชมรมดนตรี
 - 2.2 ชมรมกีฬา
 - 2.3 ชมรมละคร
 - 2.4 ชมรมศิลปศึกษา
 - 2.5 ชมรมเกษตร
3. ชมรมการบำเพ็ญประโยชน์และบริการ
 - 3.1 ชมรมอาสาพัฒนา
 - 3.2 ชมรมเชียร์
 - 3.3 ชมรมนันทนาการ
 - 3.4 ชมรมร้านค้า
 - 3.5 ชมรมห้องสมุด
 - 3.6 ชมรมทัศนศึกษา
4. เวลาในการเข้าร่วมชมรมต่าง ๆ ของนักเรียน
 - 4.1 ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน
 - 4.2 ตอนพักกลางวัน
 - 4.3 ตอนเย็นเลิกเรียน
 - 4.4 วันหยุดราชการ วันเสาร์ อาทิตย์
 - 4.5 วันกีฬาประจำปีโรงเรียน
 - 4.6 วันพิเศษ วันสถาปนาโรงเรียน วันปีใหม่ วันเด็ก วันสงกรานต์ วันลอยกระทง

(ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในส่วนของงานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977: 6341-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการสนใจในกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุจำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54-56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนในกีฬาประเภททีมไม่ควรคัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพควรที่จะได้รับการสนับสนุนไปพร้อม ๆ กัน

นันทอกมาห์ (Nantogmah. 1982: 1080-A) ได้ทำการศึกษาเรื่องโปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย และได้รับการเสนอแนะโดยคณาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐไอโอวา ได้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 272 คน และคณาจารย์ จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากในโรงเรียน คือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และบาสเกตบอล กิจกรรมที่นักเรียนต้องการที่จะให้นั้นคือ วอลเลย์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัย คือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก ว่ายน้ำ เบลบอล และแบดมินตัน นักเรียนชอบกีฬามากกว่ากิจกรรมแบบอื่น ๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่าง ๆ สนับสนุนกีฬาที่เล่นประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาที่เล่นเป็นทีม ทั้งนักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นว่าโปรแกรมพลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีในระดับ 9 และ 10 ส่วนอาจารย์ในวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้น 11 และ 12

วอล์กน (Walkin. 1983: 705-A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง โรงเรียนมัธยมศึกษาและผลกระทบที่มีต่อการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมทางพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาในวิทยาลัย จำนวน 260 คน ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เคยเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยม

ศึกษามีลักษณะแตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อสถานภาพทางการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ต่างกันด้วย ความแตกต่างจะเห็นได้ชัดระหว่างหญิงและชาย โดยโรงเรียนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการต่อเนื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชาย ซึ่งผู้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแผนการเรียนที่ยึดหยุ่นได้ขนาดของชั้นเรียน ประเภทของโรงเรียน รวมทั้งครูพลศึกษาที่มีความเป็นกันเอง มีชีวิตชีวาน่าเลื่อมใส มีความรู้ดี จะเป็นส่วนสำคัญที่เป็นผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักศึกษา

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน สรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ 1) ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่ 2) ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น 3) ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด 4) ต้องการความมั่นคงปลอดภัย 5) ต้องการเป็นเข้า เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์ 6) ต้องการตอบสนองและมีปฏิริยาทางสังคม 7) ต้องการกิจกรรมทางจิตใจเพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ 8) ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด 9) ต้องการบริการผู้อื่นและอยากจะเป็นที่ต้องการ และ 10) ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหวและการทดสอบสมรรถภาพ

โฮล์บรูค (Holbrook. 1993: 2735-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วนและการกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนพลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถาบันผู้อำนวยความสะดวก สำนักธุรกิจ และสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการการวางแผนของสถาบันจะศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ร่วมกันดำเนินการตั้งแต่การวางแผนและการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินการ

งานวิจัยภายในประเทศ

กรรณิการ์ พันธ์อำพล (2529: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมน้อย ได้แก่ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการพูดและการพิมพ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

กวิน คเชนทร์เดชา (2529: ง – จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านจังหวัดชุมพร ในปี พ.ศ. 2529 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องการให้ใช้โรงเรียนของหมู่บ้านเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ให้มีสถานที่ออกกำลังกายได้หลายอย่างและให้มีอุปกรณ์กีฬา ที่ใช้ในการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ต้องให้จัดเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกาย ให้มีผู้สอนที่มีความสามารถ และความชำนาญหลายอย่างในกิจกรรมการออกกำลังกาย และให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วย ประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับการออกกำลังกาย

3. ด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เฉพาะในวันหยุดราชการ สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน วันละ 1 – 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 16.00 – 18.00 น.

4. ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายกิจกรรมที่จัด ต้องการให้เป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เวลามาก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้โดยไม่ต้องมีความสามารถมากให้มีการเล่นเกมและกีฬาพื้นเมืองสำหรับประชาชนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงในวันสำคัญต่าง ๆ

5. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการกิจกรรม ภายบริหาร กีฬาพื้นเมือง ฟุตบอล ตะกร้อ และการเดินออกกำลังกาย

6. ด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ต้องการให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย สำหรับประชาชนเป็นประจำทุกปี ให้มีสถานที่สำหรับฝึกกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย และให้มีการติดต่อกับหน่วยงานทางด้านการกีฬามาทดสอบสมรรถภาพทางกายให้ประชาชน

7. ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดฉายภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์ เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายแบบต่าง ๆ ให้ชมเป็นครั้งคราว ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และให้มีการประกาศชักชวนให้ประชาชน เห็นคุณค่า และเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายที่จัดขึ้น

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จังหวัดชุมพรมีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย มีความต้องการในระดับน้อย

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายระหว่างประชาชนชายกับหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จังหวัดชุมพร ระหว่างอายุ 15 – 25 ปี, 26 – 35 ปี, 36 – 45 ปี, 46 – 55 ปี และกลุ่มอายุ 56 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มอายุ 15 – 25 ปี แตกต่างกับกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ความต้องการด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย และความต้องการด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย

กรมพลศึกษา (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เทศบาล และกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ ร้อยละ 66.4 เห็นด้วยว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการ ที่ควรจัดในโรงเรียนควรเป็นประโยชน์แก่นักเรียน กิจกรรมที่ใหม่นักเรียนสนใจเป็นกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาและอุปสรรคเรื่องความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการคือ ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมด้านนันทนาการโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่และงบประมาณ ขาดความร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมมีความรู้ และทักษะด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อย กิจกรรมไม่เข้าใจ และไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน และสภาพท้องถิ่น

✕ รังสฤษฏี เสรีวุฒิชัย (2534: 2) ได้ศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 2,3,4 และ 5 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนในโรงเรียน มีความต้องการครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนันทนาการ ต้องการบรรจุวิชาการด้านกิจกรรมนันทนาการลงในหลักสูตรการเรียนการสอน และต้องการคู่มือ เอกสาร ตำราสำหรับศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชานันทนาการให้กว้างขวางมากขึ้นและทันสมัยยิ่งขึ้น ต้องการให้มีการจัดอบรม สัมมนาวิชาการนันทนาการแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนระดับมาก

ชลิตร รัตนะ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรชาย ที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด บุคลากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,380 บาท และบุคลากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬา และกีฬาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน ฟุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิงที่มีอายุ 31 – 40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรส และบุคลากรที่มีรายได้ระหว่าง 7,380 – 13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน ฟุด เขียน) และบุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

พิสมัย พลางาม (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน คือ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปะ ทัศนกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ฟุด เขียน กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรม ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

✕ จินดา ปันบรรจง (2544: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร" ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ปรากฏดังนี้

1) ความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 10.53 ฟุตซอล คิดเป็นร้อยละ 9.7 และบาสเกตบอล คิดเป็นร้อยละ 9.78 ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 10.86 ฟุตซอล คิดเป็นร้อยละ 10.49 และบาสเกตบอล คิดเป็นร้อยละ 8.99 ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ แอโรบิคแดนซ์ คิดเป็นร้อยละ 9.41 เปตอง คิดเป็นร้อยละ 9.11 และแบดมินตัน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ประชาชนหญิงต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรกคือ บาสเกตบอล คิดเป็นร้อยละ 9.67 แบดมินตัน คิดเป็นร้อยละ 9.18 และแอโรบิคแดนซ์ คิดเป็นร้อยละ 8.70

2) ความต้องการด้าน วันและเวลาสำหรับการออกกำลังกาย ประชาชนชาย อายุ 25 ปี ขึ้นไป ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี ประชาชนหญิง 25 ปีขึ้นไป และประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการการออกกำลังกายทุกวัน เวลาที่ต้องการออกกำลังกายของประชาชนชาย อายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 58.89 ในช่วงเย็นเวลา 18.00 – 21.00 น. ประชาชนชายอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 74.77 ในช่วงเย็นเวลา 15.00 – 18.00 น. ประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 56.67 ในช่วงเวลาเย็นเวลา 18.00 – 21.00 น.

3) ความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนชายอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 56.67 เห็นว่าควรเพิ่มจำนวนลานกีฬา ประชาชนชาย อายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 82.22 เห็นว่า ลานกีฬาควรมีจุดน้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะ ประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป และประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการตรงกันมากที่สุดคือ

ร้อยละ 61.66 และ 81.11 เห็นว่าลานกีฬามีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับการออกกำลังกาย

4) ความต้องการด้านการจัดการ ประชาชนอายุ 25 ปีขึ้นไป ประชาชนอายุต่ำกว่า 25 ปี และประชาชนหญิงอายุ 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการตรงกันมากที่สุดคือ ร้อยละ 67.78 , 74.44 และ 67.78 ตามลำดับ เห็นว่าควรมีการจัดการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมการออกกำลังกายในลานกีฬา ประชาชนหญิงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความต้องการมากที่สุดคือ ร้อยละ 63.33 เห็นว่าควรมีระเบียบและกติกาการใช้ลานกีฬาอย่างชัดเจน

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าสภาพและ
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ ล้วนแต่มีความสำคัญ
ในการส่งเสริมและพัฒนา สร้างสรรค์ มีคุณประโยชน์ อีกทั้งยังพัฒนาการทางด้านร่างกาย
อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสามารถพัฒนาการใช้เวลา
ว่างให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะศึกษาสภาพและ
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การ
ศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อให้ทราบผลในเชิงลึกต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) ครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 61,384 คน เป็นชาย 30,827 คน และหญิง 30,557 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 61,384 คน แล้วเทียบจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการจับฉลากจำนวนโรงเรียน 10 โรงเรียน จากโรงเรียน 36 โรงเรียน แล้วกำหนดสัดส่วนนักเรียนจากจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน ตามระดับชั้น

2. เลือกจำนวนนักเรียนชายและหญิงตามสัดส่วนนักเรียนในแต่ละระดับชั้นและแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังตาราง 1-2

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนเป็นประชากรที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร					
	ม. 1		ม. 2		ม. 3	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. จันทรินทร์บำเพ็ญ	233	189	207	195	209	204
2. ดอนเมืองจตุรจินดา	313	304	344	327	337	307
3. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	387	436	373	322	296	307
4. เทพลีลา	251	262	239	261	185	251
5. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	333	371	322	299	295	279
6. นวมินทร์ราชินุทิศ สตรีวิทยา 2	247	281	260	257	230	231
7. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	447	449	414	458	371	378
8. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	340	332	301	313	358	338
9. บางกะปิ	332	327	321	303	306	315
10. พรตพิทยพยัต	375	370	348	347	298	330
รวม	3,258	3,321	3,075	3,082	2,885	2,640

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. จันทรหุ่นบำเพ็ญ	649	588	1,237	14	12	26
2. ดอนเมืองจตุรจินดา	994	938	1932	21	19	40
3. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	1,056	1,065	2121	21	22	43
4. เทพลีลา	675	774	1449	14	16	30
5. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	950	949	1899	20	19	39
6. นวมินทราชินูทิศ สตวิทย์ 2	737	769	1506	15	16	31
7. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	1,232	1,285	2517	25	26	51
8. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	999	983	1982	20	19	39
9. บางกะปิ	959	945	1904	20	19	39
10. พรตพิทยพยัต	1,021	1,047	2068	20	22	42
รวม	9,272	9,343	18615	190	190	380

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง มีสภาพและความต้องการมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง มีสภาพและความต้องการมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง มีสภาพและความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง มีสภาพและความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง มีสภาพและความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการนันทนาการของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของมนุษย์ โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการ
2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการพูดคุยกับนักเรียนถึงเรื่อง สภาพและความต้องการนันทนาการ
3. นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์ตามทฤษฎีการเล่น สภาพและความต้องการนันทนาการของนักเรียน จากนั้นนำมาสร้างแบบสอบถาม โดยแยกสภาพและความต้องการนันทนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970: 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90
3. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 10 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและผู้ช่วย โดยขอความร่วมมือจากครูฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนนำไปให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในเดือนมกราคม 2548 และเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเองในเดือนกุมภาพันธ์ 2548 ได้แบบสอบถามที่ให้นักเรียนตอบมีความสมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจให้คะแนน แล้วแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่จะทดสอบสมมติฐาน
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
 - 3.2 วิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 เปรียบเทียบและวิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) ด้านเพศ และค่าเอฟ (F-test) เมื่อมากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับหาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนกับตัวแปรอิสระ ระดับชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method)

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดนำมาสรุปในแต่ละด้านในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบค่าที (t-test)

2.2 ทดสอบค่าเอฟ (F-test) หากพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

3.1 การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลข

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพและความต้องการ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean of Squares)
P	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ และจำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับระดับชั้นปี อาชีพผู้ปกครอง รายได้ของนักเรียน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อผลการทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference's Method) เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน 4 ด้าน สรุปเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน

ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	190	50.00
1.2 หญิง	190	50.00
รวม	380	100.00
2. ระดับชั้น		
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	131	34.50
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	140	36.80
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	109	28.70
รวม	380	100.00
3. อาชีพของผู้ปกครอง		
3.1 รับราชการ	129	33.90
3.2 ค้าขาย	95	25.00
3.3 รับจ้าง	156	41.10
รวม	380	100.00
4. รายได้ของนักเรียน		
4.1 1,000 บาท/เดือน	124	32.60
4.2 1,001 – 2,000 บาท/เดือน	163	42.90
4.3 2,001-3,000 บาท/เดือน	48	12.60
4.4 มากกว่า 3,000 บาท	45	11.80
รวม	380	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่เป็นเพศชาย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 มีอาชีพของผู้ปกครองรับราชการ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 อาชีพค้าขาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 และมีรายได้ 1,000 บาท/เดือน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 มีรายได้ 1,001 – 2,000 บาท/เดือน จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 มีรายได้ 2,001 – 3,000 บาท/เดือน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 และมีรายได้มากกว่า 3,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ และจำแนกตามเพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 4-12 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน (n = 380)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	สภาพกิจกรรมนันทนาการ			ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดดำเนินการ	3.44	0.61	ปานกลาง	3.88	0.53	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.35	0.64	ปานกลาง	3.85	0.62	มาก
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.36	0.69	ปานกลาง	4.00	0.66	มาก
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.38	0.74	ปานกลาง	3.85	0.61	มาก
รวม	3.38	0.59	ปานกลาง	3.90	0.53	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.59) และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ เป็นรายข้อ (n = 380)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดดำเนินการ			
1. มีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อการจัดดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.42	0.77	ปานกลาง
2. มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน	3.84	0.88	มาก
3. มีผู้ฝึกสอน/วิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ	3.28	0.85	ปานกลาง
4. มีระยะเวลาที่เปิดให้บริการเหมาะสม	3.37	0.87	ปานกลาง
5. มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ มีความสะดวก	3.26	0.90	ปานกลาง
6. มีห้องปฐมพยาบาลและมีอุปกรณ์เพียงพอ	3.59	0.90	มาก
7. มีการจัดบริการทดสอบสมรรถภาพให้กับนักเรียน	3.31	0.96	ปานกลาง
8. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.46	0.92	ปานกลาง
รวม	3.44	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 2 มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.88) และข้อ 6 มีห้องปฐมพยาบาลและมีอุปกรณ์เพียงพอ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.90) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพ
มหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นรายข้อ (n = 380)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. มีบุคลากรให้คำแนะนำในกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน	3.52	0.83	มาก
2. มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.53	0.88	มาก
3. มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานีในกิจกรรม	3.27	0.92	ปานกลาง
4. มีการจัดกิจกรรมในวันหยุดพิเศษ	2.96	1.09	ปานกลาง
5. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยเพียงพอ	3.28	0.95	ปานกลาง
6. มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.22	0.95	ปานกลาง
7. มีเจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่นักเรียน	3.31	0.96	ปานกลาง
8. มีการให้บริการที่ตรงต่อเวลา	3.32	0.92	ปานกลาง
9. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ	3.58	0.92	มาก
10. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่	3.52	0.92	มาก
รวม	3.35	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 มีบุคลากรให้คำแนะนำในกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.83) ข้อ 2 มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. 0.88) ข้อ 9 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ

($\bar{X}$ = 3.58, S.D. 0.92) และข้อ 10 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.92) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นรายข้อ (n = 380)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. ควรเพิ่มจำนวนสนามกีฬาให้เพียงพอกับสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.56	1.00	มาก
2. สถานที่จัดกิจกรรมมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ	3.68	0.91	มาก
3. อุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีมาตรฐานและมีความปลอดภัย	3.44	0.96	ปานกลาง
4. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.39	1.01	ปานกลาง
5. มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายเพียงพอ	3.12	1.06	ปานกลาง
6. มีสถานที่พักผ่อนหลังจากการร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.42	1.04	ปานกลาง
7. มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีจำนวนเพียงพอ	3.17	1.04	ปานกลาง
8. มีการจัดน้ำดื่มไว้ให้บริการเพียงพอ	3.34	1.05	ปานกลาง
9. มีตู้เก็บสิ่งของและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอ	3.12	1.06	ปานกลาง
10. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.37	0.99	ปานกลาง
รวม	3.36	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ควรเพิ่มจำนวนสนามกีฬาให้เพียงพอกับสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.00) และข้อ 2 สถานที่จัดกิจกรรมมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.91) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ (n = 380)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกิจกรรมนันทนาการ			
1. ศิลปหัตถกรรม เช่น การฝีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก งานไม้ เย็บปักถักร้อย การนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์	3.50	1.04	มาก
2. กิจกรรมทางพลศึกษา เช่น เกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมทั้งกีฬาทางน้ำด้วย	3.52	0.99	มาก
3. งานอดิเรก เช่น ทำสวนครัว สะสมแสตมป์ สะสมภาพ การทำตุ๊กตา ประดิษฐ์ดอกไม้หรือต้นไม้	3.30	1.00	ปานกลาง
4. ดนตรี เช่น กิจกรรมทางดนตรีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นร้องเพลง เล่นดนตรี หรือการแต่งเพลง เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีพื้นเมือง	3.48	1.10	ปานกลาง
5. กิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น การเต้นรำ รำวง บัลเลต์ นาฏศิลป์ การเล่นลำตัด เพลงข่อย และเพลงพวงมาลัย	3.31	1.03	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการนอกเมืองหรือกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การศึกษาธรรมชาติ เทียวป่า ชมอุทยาน ตั้งค่ายพักแรม ปีนเขา เดินทางไกล ล่องแก่ง ชมน้ำตก	3.30	1.25	ปานกลาง
7. กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย ภาพยนตร์ กลอน โคลง ฉันท์ ได้วาที	3.59	0.90	มาก
8. กิจกรรมทางสังคม เช่น งานพบปะสังสรรค์ งานสโมสร งานสมาคม งานวันเกิด งานปีใหม่	3.32	1.02	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. กิจกรรมพิเศษ เช่น วันสงกรานต์ คริสต์มาส ลอยกระทง			
งานฝังลูกนิมิต	3.35	1.03	ปานกลาง
10. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น พัฒนาโรงเรียน พัฒนาวัด			
ช่วยเหลือคนพิการ คนชรา เด็กอ่อน และสุขภาพสตรี	3.17	1.06	ปานกลาง
รวม	3.38	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ศิลปหัตถกรรม เช่น การฉีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก งานไม้ เย็บปักถักร้อย การนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.04) ข้อ 2 กิจกรรมทางพลศึกษา เช่น เกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมทั้งกีฬาทางน้ำด้วย ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.99) และข้อ 7 กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ได้วาที ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.90) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ เป็นรายข้อ (n = 380)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดดำเนินการ			
1. มีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อการจัดดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.85	0.72	มาก
2. มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน	4.15	0.80	มาก
3. มีผู้ฝึกสอน/วิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ	3.81	0.84	มาก
4. มีระยะเวลาที่เปิดให้บริการเหมาะสม	3.79	0.81	มาก
5. มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการมีความสะดวก	3.75	0.80	มาก
6. มีห้องปฐมพยาบาลและมีอุปกรณ์เพียงพอ	3.94	0.88	มาก
7. มีการจัดบริการทดสอบสมรรถภาพให้กับนักเรียน	3.75	0.87	มาก
8. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.99	0.90	มาก
รวม	3.88	0.53	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (n = 380)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. มีบุคลากรให้คำแนะนำในกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน	3.99	0.78	มาก
2. มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.91	0.82	มาก
3. มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานีในกิจกรรม	3.85	0.88	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมในวันหยุดพิเศษ	3.59	1.01	มาก
5. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยเพียงพอ	3.83	0.95	มาก
6. มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.80	0.92	มาก
7. มีเจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่นักเรียน	3.87	0.88	มาก
8. มีการให้บริการที่ตรงต่อเวลา	3.86	0.87	มาก
9. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ	3.93	0.86	มาก
10. มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่	3.87	0.92	มาก
รวม	3.85	0.62	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
(n = 380)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. ควรเพิ่มจำนวนสนามกีฬาให้เพียงพอกับสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	4.09	0.90	มาก
2. สถานที่จัดกิจกรรมมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ	3.93	0.92	มาก
3. อุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีมาตรฐานและมีความปลอดภัย	4.07	0.90	มาก
4. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4.01	0.92	มาก
5. มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายเพียงพอ	3.96	0.99	มาก
6. มีสถานที่พักผ่อนหลังจากการร่วมกิจกรรมนันทนาการ	4.06	0.88	มาก
7. มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีจำนวนเพียงพอ	4.02	0.93	มาก
8. มีการจัดน้ำดื่มไว้ให้บริการเพียงพอ	4.01	0.93	มาก
9. มีตู้เก็บสิ่งของและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอ	3.87	0.95	มาก
10. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	4.01	0.98	มาก
รวม	4.00	0.66	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ (n = 380)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกิจกรรมนันทนาการ			
1. ศิลปหัตถกรรม เช่น การฝีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก งานไม้ เย็บปักถักร้อย การนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์	3.84	0.86	มาก
2. กิจกรรมทางพลศึกษา เช่น เกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าจะประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมทั้งกีฬาทางน้ำด้วย	3.89	0.95	มาก
3. งานอดิเรก เช่น ทำสวนครัว สะสมแสตมป์ สะสมภาพ การทำตุ๊กตา ประดิษฐ์ดอกไม้หรือต้นไม้	3.80	0.96	มาก
4. ดนตรี เช่น กิจกรรมทางดนตรีทุกชนิด ไม่ว่าจะร้องเพลง เล่นดนตรี หรือการแต่งเพลง เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีพื้นเมือง	3.98	1.00	มาก
5. กิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น การเต้นรำ รำวง บัลเลต์ นาฏศิลป์ การเล่นลำตัด เพลงฉ่อย และเพลงพวงมาลัย	3.65	1.03	มาก
6. กิจกรรมนันทนาการนอกเมืองหรือกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การศึกษาธรรมชาติ เทียวป่า ชมอุทยาน ตั้งค่าย พักแรม ปีนเขา เดินทางไกล ล่องแก่ง ชมน้ำตก	4.06	0.98	มาก
7. กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ได้วาที	3.65	0.92	มาก
8. กิจกรรมทางสังคม เช่น งานพบปะสังสรรค์ งานสโมสร งานสมาคม งานวันเกิด งานปีใหม่	3.95	0.89	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. กิจกรรมพิเศษ เช่น วันสงกรานต์ คริสต์มาส ลอยกระทง งานผึ้งลูกนิมิต	4.02	0.96	มาก
10. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น พัฒนาโรงเรียน พัฒนาวัด ช่วยเหลือคนพิการ คนชรา เด็กอ่อน และสุภาพสตรี	3.63	1.01	มาก
รวม	3.85	0.61	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับระดับชั้นปี อาชีพผู้ปกครอง รายได้ของนักเรียน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อผลการทดสอบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference's Method) เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ปรากฏผลตามตาราง 13-30 ต่อไปนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	เพศชาย (n = 190)		เพศหญิง (n = 190)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดดำเนินการ	3.56	0.55	3.32	0.64	3.79*	.000
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.44	0.60	3.27	0.67	2.60*	.010
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	3.47	0.62	3.25	0.74	3.23*	.001
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.47	0.71	3.30	0.75	2.32*	.021
รวม	3.48	0.54	3.28	0.62	3.33*	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนก
ตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	15.618	7.809	23.78*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	123.802	.328		
	รวม	379	139.419			
ด้านบุคลากรผู้ให้ บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.311	4.156	10.62*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	147.518	.391		
	รวม	379	155.830			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	8.090	4.045	8.90*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	171.314	.454		
	รวม	379	179.404			
ด้านกิจกรรม นันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	29.985	14.992	32.19*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	175.607	.466		
	รวม	379	205.592			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	14.266	7.133	22.96*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	117.140	.311		
	รวม	379	131.406			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method) ดังปรากฏในตาราง 15-19 ต่อไปนี้

ตาราง 15 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น		ม.3	ม.2	ม.1
	$\bar{X}$	3.14	3.48	3.64
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.14	-	.34*	.50*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.48		-	.16
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.64			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 16 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากทม.นคร
เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น		ม.3	ม.2	ม.1
	$\bar{X}$	3.12	3.40	3.48
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.12	-	.28*	.35*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.40		-	.07
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.48			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 17 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น		ม.3	ม.2	ม.1
	$\bar{X}$	3.14	3.40	3.50
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.14	-	.25*	.36*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.40		-	.10
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.50			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 18 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น		ม.3	ม.2	ม.1
	$\bar{X}$	3.96	3.45	3.66
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.96	-	.48*	.69*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.45		-	.21
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.66			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 19 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 โดยรวม จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น		ม.3	ม.2	ม.1
	$\bar{X}$	3.08	3.43	3.56
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.08	-	.34*	.47*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.43			.13
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.56			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนก
ตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.297	3.149	8.917*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	133.122	.353		
	รวม	379	139.419			
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.700	2.350	5.862*	.003
	ภายในกลุ่ม	377	151.129	.401		
	รวม	379	155.830			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	3.604	1.802	3.865*	.022
	ภายในกลุ่ม	377	175.799	.466		
	รวม	379	179.404			
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	10.434	5.217	10.078*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	195.158	.518		
	รวม	379	205.592			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.911	2.956	8.879*	.000
	ภายในกลุ่ม	377	125.495	.333		
	รวม	379	131.406			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method) ดังปรากฏในตาราง 21-25 ต่อไปนี้

ตาราง 21 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.30	3.39	3.59
รับราชการ	3.30	-	.09*	.29*
ค้าขาย	3.39		-	.20*
รับจ้าง	3.59			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างกับ
 ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย และ
 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่า
 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ

ตาราง 22 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.22	3.32	3.48
รับราชการ	3.22	-	.10	.25*
ค้าขาย	3.32		-	.15
รับจ้าง	3.48			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างกับ
ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้
บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย และ
นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่า
นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ

ตาราง 23 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.26	3.30	3.48
รับราชการ	3.26	-	.04	.21*
ค้าขาย	3.30		-	.17
รับจ้าง	3.48			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างกับ
ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์
และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียน
ที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียน
ที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.18	3.38	3.56
รับราชการ	3.18	-	.20	.38*
ค้าขาย	3.38		-	.18
รับจ้าง	3.56			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพของผู้ปกครองระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนนักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรม
 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 โดยรวม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.24	3.35	3.52
รับราชการ	3.24	-	.11	.28*
ค้าขาย	3.35		-	.17
รับจ้าง	3.52			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างกับ
 ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีความคิดเห็นเกี่ยว
 กับสภาพกิจกรรมนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครอง
 มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนก
ตามรายได้ของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.394	.465	1.266	.286
	ภายในกลุ่ม	376	138.025	.367		
	รวม	379	139.419			
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.017	.339	.823	.482
	ภายในกลุ่ม	376	154.812	.412		
	รวม	379	155.830			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	.243	.004	.170	.917
	ภายในกลุ่ม	376	179.160	.476		
	รวม	379	179.404			
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	.389	.130	.238	.870
	ภายในกลุ่ม	376	205.203	.546		
	รวม	379	205.592			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.414	.138	.396	.756
	ภายในกลุ่ม	376	130.993	.348		
	รวม	379	131.406			

จากตาราง 26 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	(n = 190)		(n = 190)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดดำเนินการ	3.95	0.52	3.81	0.52	2.56*	.011
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.93	0.62	3.77	0.61	2.48*	.014
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ						
สิ่งอำนวยความสะดวก	4.13	0.64	3.88	0.66	3.72*	.000
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.91	0.60	3.78	0.61	2.04*	.042
รวม	3.98	0.52	3.81	0.54	3.11*	.002

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

ตาราง 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.211	.606	2.21	.111
	ภายในกลุ่ม	377	103.255	.274		
	รวม	379	104.466			
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.809	.404	1.06	.346
	ภายในกลุ่ม	377	143.461	.381		
	รวม	379	144.270			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	.404	.202	.46	.631
	ภายในกลุ่ม	377	165.534	.439		
	รวม	379	165.938			
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.960	.480	1.29	.277
	ภายในกลุ่ม	377	140.586	.373		
	รวม	379	141.546			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.481	.240	.84	.432
	ภายในกลุ่ม	377	107.720	.286		
	รวม	379	108.201			

จากตาราง 28 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

ตาราง 29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.187	.093	.34	.714
	ภายในกลุ่ม	377	104.279	.277		
	รวม	379	104.466			
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.899	.450	1.18	.308
	ภายในกลุ่ม	377	143.371	.380		
	รวม	379	144.270			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	.287	.144	.33	.721
	ภายในกลุ่ม	377	165.651	.439		
	รวม	379	165.938			
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.383	.192	.51	.600
	ภายในกลุ่ม	377	141.163	.374		
	รวม	379	141.546			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.206	.103	.36	.698
	ภายในกลุ่ม	377	107.994	.286		
	รวม	379	108.201			

จากตาราง 29 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

ตาราง 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
จำแนกตามรายได้ของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.271	.424	1.54	.203
	ภายในกลุ่ม	377	103.195	.274		
	รวม	379	104.466			
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.550	.517	1.36	.254
	ภายในกลุ่ม	377	142.720	.380		
	รวม	379	144.270			
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.532	.844	1.94	.122
	ภายในกลุ่ม	377	163.406	.435		
	รวม	379	165.938			
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.617	.539	1.45	.228
	ภายในกลุ่ม	377	139.929	.372		
	รวม	379	141.546			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.696	.565	2.00	.114
	ภายในกลุ่ม	377	106.504	.283		
	รวม	379	108.201			

จากตาราง 30 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีรายได้ของนักเรียนต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน 4 ด้าน

สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นบ้างเล็กน้อย

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 61,384 คน เป็นชาย 30,827 คน และหญิง 30,557 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 61,384 คน แล้วเทียบจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการจับฉลากจำนวนโรงเรียน 10 โรงเรียน จากโรงเรียน 36 โรงเรียน แล้วกำหนดสัดส่วนนักเรียนจากจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน ตามระดับชั้น
2. เลือกจำนวนนักเรียนชายและหญิงตามสัดส่วนนักเรียนในแต่ละระดับชั้นและแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการนันทนาการของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach, 1970 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90
3. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 10 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและผู้ช่วย โดยขอความร่วมมือจากครูฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนนำไปให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามในเดือนมกราคม 2548 และเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเองในเดือน กุมภาพันธ์ 2548 ได้แบบสอบถามที่ให้นักเรียนตอบมีความสมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 380 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
 2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจให้คะแนน แล้วแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่จะทดสอบสมมติฐาน
 3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
 - 3.2 วิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
 - 3.3 เปรียบเทียบและวิเคราะห์สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) สำหรับหาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนกับตัวแปรอิสระด้านเพศ ระดับชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน
- หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference's Method)
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดนำมาสรุปในแต่ละด้านในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปผลได้ดังนี้คือ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่เป็นเพศชาย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 มีอาชีพของผู้ปกครองรับราชการ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 อาชีพค้าขาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 และมีรายได้ 1,000 บาท/เดือน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 มีรายได้ 1,001 – 2,000 บาท/เดือน จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 มีรายได้ 2,001 – 3,000 บาท/เดือน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 และมีรายได้มากกว่า 3,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80

2. การศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการจัดดำเนินการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 2 มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน และข้อ 6 มีห้องปฐมนิเทศและมียุกรณ์เพียงพอ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากคือ ข้อ 1 มีบุคลากรให้คำแนะนำในกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ข้อ 2 มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ข้อ 9 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และข้อ 10 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ นอกนั้นอยู่ใน

ระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ควรเพิ่มจำนวนสนามกีฬาให้เพียงพอ กับสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และข้อ 2 สถานที่จัดกิจกรรมมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสม กับกิจกรรมนันทนาการ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ศิลปหัตถกรรม เช่น การฝีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก งานไม้ เย็บปักถักร้อย การนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ ข้อ 2 กิจกรรมทางพลศึกษา เช่น เกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมทั้งกีฬาทางน้ำด้วย และข้อ 7 กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ได้ว่าที่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

3.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้

4. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน 4 ด้าน สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นบ้างเล็กน้อย

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดดำเนินการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 2 มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน และข้อ 6 มีห้องปฐมพยาบาลและมีอุปกรณ์เพียงพอ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการออกกำลังกาย การจัดบริการและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณจิตต์ภักดี (2533: ง-จ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 โดยใช้แบบสอบถามไปยังครูพลศึกษาที่สอนในโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 91 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนราษฎร์ได้จัดโปรแกรมพลศึกษา มีด้านการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน ด้านการแข่งขันกีฬากายนอกและระหว่างโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ส่วนกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กไม่ปกติมีจัดน้อยมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุปรานี ขวัญบุญจันทร์ (2534: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การจัดและการให้บริการการออกกำลังกาย ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีการเปิดรับสมาชิกและจัดเจ้าหน้าที่ดูแลสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และควรมีครูฝึกที่ชำนาญ เพื่อที่จะคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ การออกกำลังกายของสมาชิก

1.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากคือ ข้อ 1 มีบุคลากรให้คำแนะนำในกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ข้อ 2 มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ข้อ 9 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และข้อ 10 มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการให้มีบุคลากรมีการเบิก-จ่ายในการยืมอุปกรณ์การออกกำลังกาย ต้องจัดบุคลากรมาให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย และต้องให้บริการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ กระบวนรัตน์ และคนอื่น ๆ (2525: ค-จ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการรับบริการทางด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของข้าราชการและนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบความต้องการรับบริการทางด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของข้าราชการและนิสิต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการรับบริการทางด้านการออกกำลังกาย ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการที่จะมาให้บริการ ข้าราชการและนิสิตต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญแต่ละด้านมาคอยบริการให้คำแนะนำการออกกำลังกายอยู่ใน

ระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ เยาวณี ผจญ (2534: 66-68) ที่กล่าวไว้ว่า บุคลากรที่ให้บริการต้องดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการและทรัพย์สิน ดังนั้นสถานที่ให้บริการควรจัดบุคลากรที่ให้บริการทางด้านนี้ให้เพียงพอกับผู้มาใช้บริการ

1.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ควรเพิ่มจำนวนสนามกีฬาให้เพียงพอ กับสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และข้อ 2 สถานที่จัดกิจกรรมมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสม กับกิจกรรมนันทนาการ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการการออกกำลังกายด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โฮล์บรูค (Holbrook, 1992: 2735-A) ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการแรงจูงใจและกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่ง แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักงาน และสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดแบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกัน ดำเนินการแต่งตั้งการวางแผน และการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคต เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อ ประสิทธิภาพการวางแผนและการดำเนินการ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ กระบวนรัตน์; และคนอื่น ๆ (2525: ค-จ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการรับบริการทางด้านการ ออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพของข้าราชการและนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบความต้องการรับบริการทางด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ของข้าราชการและนิสิต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการรับบริการทางด้านการ ออกกำลังกาย ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการและนิสิตต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมเพียงพอับความต้องการรับบริการมากที่สุด

1.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ศิลปหัตถกรรม เช่น การฝีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก งานไม้ เย็บปักถักร้อย การนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ ข้อ 2 กิจกรรมทางพลศึกษา เช่น

เกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมทั้งกีฬาทางน้ำด้วย และข้อ 7 กิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ได้ว่าที่ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตร์ รัตนะ (2538: 74-75) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า บุคลากรมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นกิจกรรมแต่ละประเภท พบว่ามีความต้องการระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมประเภทกีฬาเกม กรีฑา รองลงมาคือ กิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษา และความต้องการอยู่ในระดับมาก 3 อันดับ คือ อาสาสมัคร กิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมกลางแจ้งนอกเมือง

2. การเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ เพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของนักเรียน อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้าน เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมเยอร์ (Meyer, 1979: 5842-A) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาโปรแกรมกิจกรรมกีฬาและการแสดงเชียร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในมินเนโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสอบถาม หัวหน้าโปรแกรมการสอน พลศึกษา สุขศึกษา และนันทนาการ จำนวน 180 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจระหว่างนักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิงโดยรวมของนักเรียนทั้ง 2 ระดับ ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลิตร์ รัตนะ (2538: 73-75) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร ตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความ

ต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย พลายงาม (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุใน ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุใน ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สภาพการอยู่อาศัย อาชีพครั้งสุดท้าย และแหล่งรายได้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภทรียา อินทร์สุวรรณ (2547: 91) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ใน ระดับมาก

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ กิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนแต่ละระดับชั้นมีอายุต่างกัน มีความสนใจในกิจกรรม นันทนาการแต่ละด้านไม่เท่ากันและไม่เหมือนกัน อาจมองว่ามีประโยชน์ในแต่ละด้านไม่เหมือนกัน แต่มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในแต่ละด้านเหมือนกัน จึงทำให้มีความต้องการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรินทร์ ชูทอง (2547: บทคัดย่อ) ที่ได้ ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 398 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ กิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองต่างอาชีพกัน มีการอบรม สั่งสอนที่หลากหลาย ไม่เหมือนกัน จึงอาจทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ

แตกต่างกัน นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีผู้ปกครองที่คอยดูแลเอาใจใส่ในการใช้กิจกรรมนันทนาการเหมือนกัน จึงมีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

2.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองในแต่ละเดือนไม่เท่ากัน อาจเนื่องมาจากสภาพการใช้จ่ายแต่ละวันเหมือนกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลิตร์ รัตนะ (2538: 73-75) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร ตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน 4 ด้าน สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นบ้างเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานที่ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ควรจัดสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ

1.2 จัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำกับผู้มาใช้บริการ

1.3 ควรมีการเก็บข้อมูลในกลุ่มผู้บริการ เจ้าหน้าที่ พนักงานของชุมชนด้วย

1.4 ควรนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ไปปรับเปลี่ยน พัฒนาคณะทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ถ้าใช้ถามนักเรียนไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น ควรทำแบบสอบถามประกอบแบบสัมภาษณ์ จะได้ข้อมูลที่ดีกว่าใช้แบบสอบถามอย่างเดียว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนนักศึกษาในภาคอื่น ๆ ของประเทศ

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดการบริหารงานในหน่วยงานหรือสถานศึกษาในภาคอื่น ๆ ของประเทศ

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรมในหน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่น ๆ

2.4 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในตัวแปรอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). *มนุษย์สัมพันธ์ = Human Relations*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- กวิน คเชนทร์เดชา. (2530). *ความต้องการการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายประชาชน หมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรมสามัญศึกษา. (2538). *แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2545)*. กรุงเทพฯ: กองแผน.
- กรรณิกา พันธ์อำพล. (2529). *ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2527, มกราคม). *นันทนาการกับความต้องการของมนุษย์ วารสาร สุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ*. 25: 32-35.
- คณะกรรมการการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ. (2544). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก*. กรุงเทพฯ: แสงเทียนการพิมพ์.
- คณิต เขียววิชัย. (2531). *การจัดกิจกรรมนันทนาการชุมชนในเขตภาคตะวันตกของประเทศ ไทย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2534). *หลักนันทนาการ*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรวัยพร ธรณินทร์. (2533). *การแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. (เอกสารคำสอน). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จันทร์ ฝ่องศรี. (2525). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์อินทร์ ชูทอง. (2547). *ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เจริญ กระบวนรัตน์; และคนอื่น ๆ. (2525). *ความต้องการรับบริการทางด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพของข้าราชการและนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จินดา ปันบรรจง. (2544). *ความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราวัจน์ จันทสิทธิ์. (2540). *ความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- เจน ณะศิริ. (2529). *สมาธิกับคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สายน้ำ.
- ชลิตร รัตนะ. (2538). *การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญเชวง เนตรสุวรรณ. (2528). *ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเกี่ยวข้องกับคุณค่านันทนาการของสวนสนุกประเภทธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.
- ทักษิณ ชินวัตร. (2547). *รายงานการสัมมนาระดับชาติเรื่อง “เด็กเมืองเหนือสมองใสปฐมวัยพัฒนา”*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย.
- ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์. (2510). *การศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. (2521). *การศึกษาความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิเวช กิจภพลศิลปป์. (2547). *สภาพและความต้องการการออกกำลังกายของประชาชน ณ ลานกีฬาตำบล จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. 2546*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นิรุจ อักษรพิมพ์. (2546). *สภาพและความต้องการในการออกกำลังกายของสมาชิกศูนย์*
นันทนาการชุมชนกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณววรรณ. (2531). *กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใน การจัดการเรียนการสอน*
กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 35. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น.
- บุปผา การิเวท. (2527). *สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย*
รามคำแหงที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เปรม ดิณสุลานนท์. (2529). *ที่ระลึกกีฬาเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ประเวศ วะสี. (2529). *ทิศทางอนาคตไทยเพื่อความสุขก้าวหน้า*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 ชาวบ้าน.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์; และคนอื่น ๆ. (2523). *การใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการของ*
ประชากรกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลศึกษา, กรม. (2532). *การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับ*
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: เทพนมิตรการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
 สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญวรรณ สิ้นสูงศ์วัฒน์. (2521). *ความคิดเห็นของนักศึกษาปีที่ 1 ต่อกิจกรรมนักศึกษา*.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ถ่ายเอกสาร.
- พิสมัย พลายงาม. (2539). *การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรม*
ผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ*
บุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. (2522). การศึกษาการใช้เวลาในห้องเรียนของนิสิตที่อยู่หอพัก
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราศี แก้วนพรัตน์; สิริลักษณ์ ตันชัยสวัสดิ์; และ สมสมัย สุธีรคันต์. (2535). อิทธิพลต่อ
ความเหนื่อยหน่ายในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์.
สงขลา: สงขลานครินทร์.
- รังสฤษฎ์ เสริวุฒิชัย. (2534). เอกสารหมายเลข 2/2534. งานนันทนาการ กองส่งเสริมพลศึกษา
และสุขภาพ กรมพลศึกษา. อัดสำเนา.
- วรพณี จรัสตระกูล. (2524). ปัญหาวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้.
ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. หน้า 10. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- ศิริอนันต์ จูฑะเทมีย์. (2523). ความเคลียของอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
พยาบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ; และ ดำรัส ดาราศักดิ์. (2520). สันทนาการชั้นนำ. กรุงเทพฯ: คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (2534). ความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากรในมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณ จิตต์ภักดี. (2533). ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2538). *แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2539). *การแปลงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

อรุณ รักธรรม. (2527). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

Brightbill, Charles, K.; and Harold D. Meyer. (1964). *Community Recreation A Guide to Its Organization*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Chistopher, Elizabeth Ann. (1977, April). A Survey of the Lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 6341-A.

Holbrook, James Edward. (1993, February). Current Problem and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education. Reaction and Athletics at Colleges and Universities *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 2735-A.

Humphrey, Robert D. (1960). The Recreation of Participation in Out – of School Activities to School Achievement *Thesis Abstract*. No. 6. Indiana University.

Hurlock, E. B. (1978). *Child Development*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Guy, Stanton F. (1955). *Compton's Pictured Encyclopedia and Fact Index*. F.E. Compton.

Kaplan, Max. (1975). *Leisure : Theory and Policy*. New York: John Wiley and Son.

Kraus, R. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. Glenview, IL: Scott, Foreman and Co.

- Kraus, Richard. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. 3rd ed. Glenview, 12: Scott, Foreman and Company.
- Krejcie, Robert V.; and Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*.
- Maslow, Abraham Harold. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York: Harper and Row.
- Meyer, Lordgec. (1979, August). A Study of Sports and Leading Activities Program in the Secondary School of Minnesota. *Dissertation Abstracts International*. 33: 6432-A.
- Siegel, Sidney. (1956). *Nonparametric Statistics for the Behaviorai Sciences*. New York: McGraw– Hill Book Company Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล นายวิมล เตากล่ำ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
ภายในโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ถนนลาดพร้าว
2. ชื่อ-นามสกุล นายเอนก หงษ์ทองคำ
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ-นามสกุล นายคงศักดิ์ เจริญรักษ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สถานที่ทำงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
4. ชื่อ-นามสกุล นางกนกวลี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ-นามสกุล นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

การตอบแบบสอบถามนี้ไม่เป็นผลเสียใด ๆ ต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะ
เป็นประโยชน์ต่อการจัดและพัฒนาด้านกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 (โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา) ต่อไปในอนาคต

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(นายสนธยา บุญไทย)

นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบ
สอบถาม

1.1 เพศ

[] ชาย

[] หญิง

1.2 ระดับชั้น

[] มัธยมศึกษาปีที่ 1

[] มัธยมศึกษาปีที่ 2

[] มัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3 อาชีพของผู้ปกครอง

[] รับราชการ

[] ค้าขาย

[] รับจ้าง

1.4 รายได้ของนักเรียน

[] 1,000 บาท / เดือน

[] 1,001 – 2,000 บาท / เดือน

[] 2,001 – 3,000 บาท / เดือน

[] มากกว่า 3,000 บาท

[illegible]

	รายการ	สภาพกิจกรรมนันทนาการ					ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	กิจกรรมประเภทสื่อความหมาย เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ นวนิยาย ภาพยนตร์ กลอน โคลง ฉันท์ ใต้วาที										
8	กิจกรรมทางสังคม เช่น งานพบปะสังสรรค์ งานสโมสร งานสมาคม งานวันเกิด งานปีใหม่										
9	กิจกรรมพิเศษ เช่น วันสงกรานต์ คริสต์มาส ลอยกระทง งานฝังลูกนิมิต										
10	กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น พัฒนาโรงเรียน พัฒนาวัด ช่วยเหลือคนพิการ คนชรา เด็กอ่อน และสุขภาพสตรี										

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ

1. ด้านการจัดดำเนินการ

.....

.....

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถาม

(นายสนธยา บุญไทย)

นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อนามสกุล	นายสนธยา บุญไทย
วันเดือนปีเกิด	16 พฤศจิกายน 2498
สถานที่เกิด	48/6 ถนนนเรศวร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/1259 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา คศ.2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	มัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3) โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) พลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2526	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการ นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ